

Guía Docente				
Datos Identificativos				2012/13
Asignatura (*)	Lingüística	Código	652G04004	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalegoPortugués			
Prerrequisitos				
Departamento	Galego-Portugués, Francés e Lingüística			
Coordinación	Fernández Ferreiro, Manuel	Correo electrónico	manuel.fernandez.ferreiro@udc.es	
Profesorado	Alonso Ramos, Margarita Fernández Ferreiro, Manuel Vazquez Veiga, Nancy	Correo electrónico	margarita.alonso@udc.es manuel.fernandez.ferreiro@udc.es nancy.vazquez.veiga@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Introdución ao estudo da linguaxe, das linguas e da comunicación.			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)			Competencias da titulación
Coñecer e integrar os fundamentos lingüísticos da Logopedia: Fonética e fonoloxía, morfosintaxe, semántica, pragmática, sociolingüística.	A3	B22 B23 B24	
Capacidade de análise e síntese.		B7	
Traballar autonomamente.		B22	
Capacidade de observar e de escoitar de forma activa.		B8	
Traballar de forma colaborativa e en equipa.		B23 B24	
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			C1

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A Lingüística e o seu obxecto.	1.1. Alcance e obxectos da Lingüística. 1.2. Disciplinas e subdisciplinas que inclue. 1.3. A aplicación da Lingüística a ámbitos sociais. Relación entre Lingüística e Logopedia.
2. Linguaxe, mente e cerebro.	2.1. Relacións entre linguaxe e pensamento. 2.2. Localización da facultade lingüística no cerebro. 2.3. Trastornos da linguaxe. 2.4. Adquisición dunha primeira e dunha segunda lingua. Bilingüismo e multilingüismo.

3. O significado.	<p>3.1. Definición do significado: sentido e referencia.</p> <p>3.2. Relacións de sentido. Metáfora e metonimia.</p> <p>3.3. Proposición. Predicado e argumentos. Función semánticas.</p> <p>3.4. Significado literal e intención comunicativa.</p> <p>3.5. Actos de fala e os seus tipos.</p> <p>3.6. O principio de cooperación e as máximas.</p> <p>3.7. A deixé e os seus tipos.</p>
4. Do discurso a palabra	<p>4.1. Discurso e texto: cohesión e coherencia.</p> <p>4.2. A oración</p> <p>4.3. Os sintagmas e as relacións de dependencias</p> <p>4.4. As funcións sintácticas</p> <p>4.5. A palabra. Formación de palabras nas linguas.</p> <p>4.6. Clases de palabras e categorías gramaticais.</p>
5. A linguaxe e a comunicación.	<p>5.1. A comunicación, a información e a súa interpretación.</p> <p>5.2. A orixe da linguaxe.</p> <p>5.3. Características da linguaxe humana. Comunicación animal e humana.</p> <p>5.4. Os canais da comunicación oral-auditivo, viso-xestual e táctil. Linguas orais e linguas de signos dos xordos.</p> <p>5.5. A escrita.</p>
6. Os sons das linguas.	<p>6.1 A produción do son. Perspectivas acústica e articulatória.</p> <p>6.2. Clases de sons: vogais e consoantes.</p> <p>6.3. A transcrición fonética.</p> <p>6.4. Fonema, fone e alofone. Os sistemas fonolóxicos.</p> <p>6.5. Os elementos suprasegmentais.</p> <p>6.6. A sílaba.</p>
7. A diversidade lingüística.	<p>7.1. Relación lingua e sociedade.</p> <p>7.2. Variación xeográfica: linguas e dialectos.</p> <p>7.3. Variación social: sociolectos e rexistros.</p> <p>7.3. As comunidades lingüísticas.</p> <p>7.4. Contacto de linguas e bilingüismo. Linguas pidgins e creoulas.</p> <p>7.5. A planificación lingüística.</p>
8. Aplicacións da Linguística.	<p>8.1. Lingüística clínica.</p> <p>8.2. Elaboración de dicionarios e gramáticas.</p> <p>8.3. O ensino das linguas.</p> <p>8.4. Tradución e interpretación.</p> <p>8.5. Lingüística computacional.</p>

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Proba mixta	3	25	28
Sesión maxistral	21	14	35
Lecturas	0	25	25
Análise de fontes documentais	2	4	6
Aprendizaxe colaborativa	2	2	4
Discusión dirixida	2	2	4
Estudo de casos	2	2	4
Prácticas a través de TIC	1	1	2
Recensión bibliográfica	0	5	5

Solución de problemas	6	3	9
Traballos tutelados	0	11	11
Obradoiro	5	8	13
Atención personalizada	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba mixta	Ao final do curso (mes de xaneiro) os alumnos deberán realizar unha proba de tipo teórico e aplicado, con preguntas de resposta aberta e/ou pechada, que suporá o 60% da cualificación final. No mes de novembro terán unha proba mixta parcial que liberará materia: quen a supere non se examinará destes contidos no exame de xaneiro.
Sesión maxistral	Haberá unha sesión maxistral de 90 minutos cada semana. Dependendo do tema e/ou do profesor, consistirán na exposición por parte deste dalgúns contidos seleccionados ben por iniciativa propia ou a proposta dos estudantes, xa sexa para aclarar dúbidas sobre contidos recollidos nas lecturas, corrixilos ou tratar outros completamente novos. Os alumnos deberán ter feitas as lecturas obrigatorias correspondentes a cada tema antes da primeira sesión maxistral na que este se trate.
Lecturas	As lecturas obrigatorias proporcionaranlle ao estudante a maior parte dos contidos do curso, e deberá facer unha ou varias por cada tema: ao inicio do curso entrégaselle unha listaxe con todas elas. Estas lecturas serán previas a que o grupo trate o tema na aula. O estudante deberá plantexar na aula as dúbidas que lle xurdiran: o profesor tentará resolvelas ben directamente, ben utilizándoas como base para actividades de estudo de caso, seminario, discusión dirixida, solución de problemas... que leven á súa aclaración. Ademais, o profesor poderá entregarlles aos alumnos (individual ou colectivamente) lecturas complementarias obrigatorias de extensión variable, así como suxestións para a ampliación voluntaria de contidos.
Análise de fontes documentais	Será un método habitual de traballo tanto na aula como fóra dela. O estudante deberá analizar diferentes fontes documentais, nomeadamente escritas e de extensión diversa. Ademais das lecturas obrigatorias, recibirá frecuentemente textos lingüísticos, descricións e análises de casos, reflexións teóricas, propostas de discusión, argumentarios, etc. Para o mellor aproveitamento deste método é importante que o estudante adopte unha actitude crítica e contrastiva. Inda que gran parte deste método apela ao traballo individual, considérase fundamental que o estudante saiba pór en común as súas análises e chegar a acordos de interpretación, análise e crítica das fontes cos seus compañeiros.
Aprendizaxe colaborativa	O deseño da materia presta especial atención ao traballo en grupo dos alumnos, ao desenvolvemento de actitudes e competencias adecuadas para colaborar con outros, non só porque serán fundamentais na súa vida profesional, senón porque tamén o son para o desenvolvemento individual. Para potenciar a aprendizaxe colaborativa, proporánselle constantemente ao alumno tarefas grupais; ademais, o profesor alterará discrecionalmente a configuración dos grupos para impedir a formación e permanencia de roles específicos nos alumnos, e facilitar o dinamismo nas súas respostas a novas situacións de traballo. Valorarase especialmente a disposición a colaborar de forma creativa cos demais, chegar a acordos, xerar dinámicas positivas no grupo de traballo, asumir responsabilidades e comprometerse co colectivo. O estudante debe aprender a apreciar e sumar as aportacións dos demais, así como a aportar as propias con respecto.
Discusión dirixida	O profesor adoitará abrir e guiar debates sobre temas relevantes, ben a iniciativa propia ben por suxestión dos estudantes. Con frecuencia, estes debates complementarán ou servirán de punto de partida para o tratamento dos contidos da materia, así como de mecanismo de comprensión da complexidade e estrutura dos fenómenos analizados. É fundamental que o estudante participe nestas discusións para desenvolver a súa competencia analítica e argumentativa, e para acostumarse á exposición pública de contidos e opinións de forma axeitada. Ademais, nestas discusións poderá familiarizarse co tipo de argumentación e aos criterios de validación científica do campo. En todo momento debe amosar respecto polos argumentos e opinións dos demais, e disposición a someter a discusión interna e pública as propias ideas e opinións. Valorarase positivamente a capacidade de autocrítica e de aplicación das regras e criterios científicos, así como o sometemento a proba das propias ideas.
Estudo de casos	O profesor someterá á análise dos grupos de estudantes situacións reais (casos) co fin de que sexan comprendidas. Valorarase especialmente o proceso de discusión e posta en común da información dispoñible, a estratexia de análise e o proceso de elaboración de conclusións e/ou toma de decisións. Esta metodoloxía estará fortemente ligada á de solución de problemas.

Prácticas a través de TIC	As actividades que se soliciten serán realizadas cun procesador de textos, e utilizaranse outras ferramentas electrónicas cando sexa preciso. Ademais, nalgúns temas poden utilizarse novas tecnoloxías (laboratorio de fonética, busca de información en rede...) cando o permita as condicións do curso.
Recensión bibliográfica	Polo menos unha actividade consistirá en realizar unha recensión dirixida (isto é, respondendo a preguntas concretas do profesor e cun número mínimo de palabras) dunha lectura proposta polo profesor.
Solución de problemas	O estudante deberá enfrentarse puntualmente, ben de forma individual ou grupal, a situacións problemáticas cuxa/s solución/s requiran a aplicación dos coñecementos e competencias desenvolvidos na materia. O fundamental neste curso inicial da titulación non é tanto a resolución dos problemas como o enfoque, o proceso de análise e reflexión e a estratexia adoptados. Esta metodoloxía estará fortemente ligada á de estudo de casos.
Traballos tutelados	Os alumnos deberán realizar algunhas actividades prácticas ou de busca de información seguindo instrucións específicas do profesor e, cando este o determine, sendo controlado o seu traballo cando menos en certas etapas (planificación inicial, estratexia de traballo, ...) O obxectivo é que o estudante desenvolva dinámicas e prácticas de traballo axeitadas e/ou propias da área de coñecemento.
Obradoiro	Denominamos así a combinación coordinada de varias metodoloxías das aquí recollidas cun obxectivo común a respecto dun tema ou cuestión: minidebates, textos complementarios, actividades prácticas en grupo, análise de xeito contrastivo de propostas de diferentes autores ou momentos históricos, todo isto de forma secuencial e combinada, perseguindo un propósito único de adquisición de determinados contidos e desenvolvemento de certas competencias.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	<p>A atención personalizada será unha constante, nomeadamente nas sesións de grupo reducido, nas que priman o traballo colaborativo e a aplicación dos coñecementos adquiridos: o profesor fará un seguimento particular de cada alumno, e prestará especial atención á súa adicación, ao seu interese por aprender e ao seu compromiso coa tarefa e co grupo.</p> <p>O profesor poderá atender puntualmente e de forma individualizada aos estudantes cando a actividade encomendada ou o seu desempeño o aconsellen.</p> <p>Os estudantes poden acudir en horario de titorías e aulas ao profesor para tratar as cuestións que estimen pertinentes. Recomendáselles, con todo, que de buscaren aclaracións aos contidos o fagan en grupo con outros compañeiros, xa que a resolución das dúbidas de uns pode ser de gran axuda para os demais.</p> <p>Os estudantes, ademais, deberán solicitar atención individualizada do profesor cando precisen aclaracións ou guía ao desenvolveren certas tarefas: preparación de probas mixtas, elaboración de recensións bibliográficas e traballos tutelados...</p> <p>No seu momento, comunicaranse os horarios de titoría dos profesores para o curso 2012-2013.</p>
Proba mixta	
Lecturas	
Recensión bibliográfica	
Traballos tutelados	

Avaliación

Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Obradoiro	Porcentaxe non real: lea as observacións.	2
Proba mixta	Proba escrita que o estudante realizará nas datas oficiais marcadas polo centro ao rematar o/s cuatrimestre/s. Haberá unha proba parcial liberatoria de materia no mes de novembro: quen a supere, non deberá examinarse destes contidos na proba escrita final.	60
Sesión maxistral	Porcentaxe non real: lea as observacións	1
Recensión bibliográfica	O estudante realizará unha recensión dirixida sobre unha lectura proposta polo profesor.	10
Solución de problemas	Porcentaxe non real: lea as observacións.	1
Traballos tutelados	O estudante deberá realizar dúas actividades avaliáveis (ademais da recensión bibliográfica) durante o curso.	20
Análise de fontes documentais	Porcentaxe non real: lea as observacións.	1

Observacións

Recoméndaselle ao estudante que lea atentamente esta guía docente: nela atopará resposta a case todas as preguntas que lle xurdan sobre a concepción, organización e obxectivos do curso. Acuda ao seu profesorado para aclarar calquera cuestión ao respecto. Debe prestar especial atención ao seguinte: 1. Realice puntualmente as lecturas e actividades encomendadas. Os retrasos acumulados prexudican a evolución da súa aprendizaxe e o desenvolvemento progresivo de competencias; ademais, fan que o seu aproveitamento sexa progresivamente menor. O plaxio total ou parcial de actividades é inadmisibile. 2. Preste atención ao traballo en grupo e á colaboración cos seus compañeiros: son un eixo fundamental na concepción e planificación da materia. 3. Procure observarse a si mesmo e autoavaliarse, tomando conciencia das súas carencias e dos seus avances: intente suplir aquelas e aproveitar estes. 4. As súas exposicións escritas e orais deben ser adecuadas ao nivel de estudos no que se atopa e á actividade que está a desenvolver. Debe expresarse correctamente e sen faltas ortográficas: de non ser así, reflectirase negativamente nas cualificacións.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías